

to samo za tega voljo, ker se je zanemarilo ob pravem času nevarnost z manjšimi stroški odpraviti. Zdaj pa nastane vprašanje, kdo je dolžan tukaj pomoči. Sami si nemoremo, tedaj pride na vrsto dežela in država. Ljubi moji, v deželno blagajnico plača letošnje leto samo ljutomerski okraj 11735 gld. 24 kr., vzemimo ta iznesek čez 10 let, ker smo poprej tudi davek plačevali, pride vkupaj 11,7350 gl., tukaj še gornjoradgonski okraj nije prištet. Kaj pa dobimo za to, skoraj nič. Vrženecem so se res že nekatere tisuče za reguliranje Mure iz deželne blagajnice izplačale, pa kaj je to proti iznesku, ki ga leto za leto v deželno blagajnico plačujemo. In zato, da je deželni odbor že nekatere tisuče Verženecem izplačal, menijo nekteri, da naj bi prav zadovoljni bili, da bi nam teh drobtin deželni odbor ne okratil. Jaz pa menim, da imamo sveto pravico tirjati, da se naši s krvavimi žulji prideleni denarji tudi na našo korist in hasen obrnejo. Ker pa se nihče ne gane, da bi nam tukaj na pomoč prišel, zato povzdignimo mi svoj glas in tirjajmo vsi skupaj, kar nam gre.

Tudi resolucija, da se naj Mura od Radgone do ogerške meje na deželne stroške regulira, je bila soglasno sprejeta. (Konec pr.)

Gospodarske stvari.

Gospodarska dela meseca avgusta.

V hiši in dvoru. Žitno seme se mora priskrbeti, novo izmlačeno zrnje se mora večkrat premetati, lan in predivo sušiti, kokošina jajca se za zimo naj nabirajo in prično hranijo.

V hlevih. Jagujeta se morajo striči. Živina se po otavni kositvi naj goni na pašo.

Na vrtu za zelenje. Seme zrelih zelišč se naj nabira; čebula se naj spravi, špinača, zimski kel, zimski in poletni čebul se naj seje za pomladsko rabo; zelar, kel in repa se mora okopati, jagode se presajajo; metulji kapusniki se naj lovijo.

V sadovnjakih. Rani sad se naj nabira, pri mokrem vremenu se naj okoliha na speče oko; okoliranje v tem mesecu je posebno koristno pri vseh sadovnih drevesih. Košice za koščični sad se morajo taki posejati, ko se naberejo.

V vinogradih. Tretja kop, drugo vezanje, trte vodenike se naj otrgavajo, proti koncu meseca se vrhi trt lahko odtrgajo.

V hmeljnikih. Proti zadnjemu t. m. se začne hmelj pobirati in sušiti.

Na polju in senokošah. Žetva se nadaljuje, delja za seme se mora domu spraviti; lan in konoplje se naj popipljejo, mak se naj pobira. Za zimske setve se oranje začne, zimska ogršica, repa, strnišnica in druge trave za klajo se ta mesec morajo sejati; strnišča se morajo ali sprasiti ali se mora v nje posejati graborica, s katero se gnoji, ali repa strnišnica. Otava se kosi; voda se naj napeljava na senokoše. Ta mesec je tudi koristno nove senokoše posejati, če je vreme deževno, če se kesnej posejejo, lahko zmrzne nova setva.

Pri ulujaku. Slabi panji se ali naj celo pokončajo, ali izženejo, ali pa k drugim pridenejo. Troti se začnejo pokončavati.

Pri ribnikih. Mladi krapci se naj v ribnike spustijo, v ribnike se ne smejo spuščati niti gosi niti race.

V logu. Celi log se mora na tanko pregledati in drevesa za sekanje zaznamovati. Proti koncu tega meseca se tudi lahko nabira brezovo seme. Ostro se mora paziti na ogenj, ker spodnje veje se že začnejo sušiti in se zato lahko vžgejo.

Lov. Začnejo se strljati mladi zajci, prepelice in jerebice.

Umni sadjorejec.

Drevju škodljive živali.

Najnevarnejše in sadnemu drevju zelo škodljive živali so:

Zajci.

Posebno v hudi zimi, in kadar je veliko snega, zajci mladike in gladko kožo po deblu mladih dreves objedajo;

včasih pa tudi že bolj odraščeni drevesi deblino skorjo ogledajo. Jablančke in mlade češnje najbolj ljubijo in jih tako objedo, da se celo posušijo, ker zajca slina, pa tudi kozja, je strup drevju. Da se temu v okom pride; eni mlada drevesa v jeseni s trnjem ogradijo; drugi debela v slamo zavijejo, toda ne predebela, da drevo zraka ima, in slama moče ne pridrževa; najboljša pa je taka drevesa, in sploh drevje zavolj mrčesov večkrat, zlasti v jeseni z apnom pobeliti; ali pa z masljo, posebno pasjo, jih pomazati.

Če je zajec katero drevo ogrizel, se mu najbrž rana do živega izreže in z drevesnim mazilom zamaže; da s časoma zaceli. Ni dobro okoli dreves deteljnega semena sejati, ki koreninam živeča jemlje, pa tudi zajce vabi, kateri deteljo jako ljubijo.

Miši.

Ta žival ne le vsejane peške ali sajene orehe rada pojé, temuč tudi že odraščeni drevesom korenine zgrize, da ne morejo več rasti.

Past, s fosforom ali z bunkicami od vžigalnic (šibic) ostrupena meča od kruha, ali ostrupeni sir po luknjah nastavljen, miši umori; tudi bezgovec, brinjeve veje, trnje, nekteri svetljejo, da pomaga.

Hrošči.

Kebri, katerih je brez števila mnogo plemen, so drevju jako škodljivi, ker mlado listje objedajo in cvetje uničijo. — Največo škodo naredijo brošči, ki vsako tretje leto iz zemlje pridejo. Prej so bili v zemlji beli črvi, debeli, pale dolgi, ki so ne le žitom in zeliščem, ampak tudi mladim drevesom korenine spodjedali, da so se morale posušiti; po travnikih ali senošetih je večkrat velikih leh viditi, kjer trava ne raste; zakaj ti požrešni črvi so travine koreninice spodjedli, da je vsa tratinica osuhnila; po takih krajih se potem vrane zbiraajo, ki črve iščejo in jih zobljejo. Skrbno je tedaj treba brošče zjutraj zgodaj z drevja tresti in v posodo pobirati, jih popariti in za dober gnoj obrniti, ki tudi drevesom, če je strohnen, dobro tekne; ali pa se iz njih kolomaz žge na tak način, kakor si vedo naši ljudje smolo pripraviti ali narediti. — Hrošči najbolj bruske, češnje, orehe, pa tudi kavernike ali grozdje objedajo. Tako objedeno drevo nima tisto in prihodnje leto sadja, če se celo ne posuši. V Ljubljani in Celovcu — menda tudi na Štajarskem bode se sklenilo — plačujejo tiste, ki gotovo mero broščev naberejo. Največa hvala in čast pa je, če vse občine in vsak posestnik marljivo pokončuje ne le brošče, tudi požrešne gosence uničuje „brez plačila“, saj vsak le sebi pomaga.

Dolgorivček.

So pa tudi še drugi, majbni, svitli nekoliko od zadaj voglati kebrčki z dolgim nosom, dolgorivčki, ki mladike pregrizujejo, da se posušijo in odpadejo. Kadar svojo zalego naredijo, kjer majbne jajčke znesejo in perje ali listje zasušijo, potem mladiko ali list čisto odgriznejo, da na tla pade; kar se obilno v spomladi meseca aprila in še več meseca maja na mladih jablanah, posebno pa na bruskah in trti vidi in najde. Na trti večkrat ne le perje, ampak tudi kavernike ali grozdiče z mladikami vred uničijo. Iz te zalege pride kmalo črvič, ki od listja ali mladike živi, dokler iz nje v zemljo ne zleze, iz ktere drugo leto leteč kebrček na dan pride. On je malo večji, rumeno-zlate, svitile barve, ona pa nekoliko manjša in bolj zelene, svitile barve, ki nima tako dolgega nosa ali rivčeka, zato se zovejo dolgorivčki. Tudi te kebre je treba loviti in pomoriti. Na listu rad sedi, hitro pa se na tla vrže in skrije med travo ali v zemlji, če le količak list ganeš; vjemi ga tedaj hitro s prstmi, ko ga zagledaš, ga zdruzi in končaj; tudi vejice, mladike in zasukano listje poberi, na katerih je zalega in jih sožgi; jih preč metati, nič ne pomaga; jajčica zdruzi ali zalego sožgati je treba. Tako ravna tudi po vinogradu, kjer še veliko več kvara narejajo, kar ti je znano.

Dopis.

Iz Makol. Pred kratkim sem bil neko nedeljo v gostilnici g. Tamburja in sem tamo čul neke prav važne stvari, katere mislim, da so priobčenja vredne. Pogovarjali so se tamo cerkveni oskrbniki med seboj o nekkih cerkvenih